

NOTITIAE

ECCLESIALES

Informačný list Generálneho sekretariátu Konferencie biskupov Slovenska december 2010

DOKUMENTY

Pápežská rada pre pastoračiu v zdravotníctve

Dolentium hominum

N. 74 roč. XXV. N2/2010

Toto číslo revue PR pre pastoračiu v zdravotníctve prináša okrem homílie pápeža Benedikta XVI. počas slávania Svetového dňa chorých aj kroniku udalostí spojených s oslavami 25. výročia založenia tejto rady. Jej predseda, Mons. Zygmunt Zimowski, sa vo svojom príspevku, ktorý predniesol počas otváracieho ceremonie, venuje apoštolskému listu Jána Pavla II. *Salvifici doloris*. V publikácii nájdeme aj prednášky ďalších účastníkov slávnostného sympózia pri príležitosti tohto významného jubilea. Venujú sa týmto témam: Biblia a teológia utrpenia (Mons. G. Ravasi), Bolest' a utrpenie v hinduizme (Dr. A. Sing-

hal), Bolest' a utrpenie v skúsenosti almužníkov (P. R. Delgado Pérez), Bolest' a utrpenie z hľadiska medicíny (Dr. A. Bagnato), Skúsenosť zdravotnej sestry slúžiacej na onkológii (pani Ch. Ledda), Zmysel utrpenia Jána Pavla II. pre Cirkev a pre svet (Dr. C. A. Anderson), Má bolesť a utrpenie zmysel pre súčasného človeka? (kard. A. Comastri). Revue uvádza tiež krátky historický prehľad o jej aktivitách PR a číslo uzatvára informácia o 13. kongrese FIAMC (Medzinárodnej federácie katolíckych lekárskeho združení), ktorý sa konal v dňoch 6. – 9. mája 2010 v Lurdoch. -ms-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERencie

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Francúzska

Autorita Boha. Kresťanská viera a výchovné postoje.

Documents Episcopat N. 10/2010

Na jar minulého roku sa na kongrese Národného zväzu združení rodičov žiakov navštevujúcich náboženskú výchovu v Montpellier zišlo okolo 600 účastníkov z celého Francúzska, aby sa zamýšľali nad úlohou autority a jej postojov pri odovzdávaní kresťanskej viery. Úvodný príspevok ohľadne vzťahu autority a náboženstva predniesol dekan Teologickej fakulty v Lille, P. Jean-Yves Baziou. Keďže podnietil mnohé zaujímavé úvahy, prináša ho v plnom znení aj desiate tohoročné číslo *Documents Episcopat*.

Všetky náboženské tradície hovoria o vzťahu k autorite, ktorá môže byť rôznej povahy. Môže to byť transcendentné božstvo, učiteľ múdrosti, predkovia či sväté knihy. Autorita však súvisí aj so štruktúrou ľudskej osoby a s jej pohľadom na svet, pretože predstavuje vzťahový bod pri jej výchove a príprave na osobný i spoločenský život. Páter Baziou načrtáva základné biblické a kresťanské koncepcie chápania autority v súvislosti s výchovným poslaním. Spomína biblické chápanie všemohúcej Božej autority, au-

toritu stelesnenú v postave pastiera i Ježišov spôsob uplatňovania autority, na základe čoho ukazuje, ktoré výchovné postoje sú s týmito koncepciami v súlade. Hovorí napríklad o tom, že je dôležité pristupovať k deťom a mladým ľuďom nie z pozície moci, ale nadväzovať s nimi osobný vzťah a zároveň na nich hľadiť ako na osoby, ktoré majú ambíciu zariadiť si život po svojom, preto je nemožné im násilne vnucovať naše presvedčenia. Viera kresťanskej inštitúcie sa má v prvom rade prejavovať ako znak nepodmienennej Božej lásky, ktorá pristupuje k druhému s dôverou a dobroprajnosťou, rešpektujúc jeho individualitu. Pritom však treba mať stále na pamäti ľudskú krehkosť a v tomto zmysle nemožno chápať neúspech ako nešťastie, ale skôr ako možný podnet k zmene, k uvedomeniu si vlastných obmedzení či skrytých neduhov. Potrebná je tiež výchova k zodpovednosti, ktorá sa vyhýba reakcii: „Ty si ešte na to príliš mladý“. Naopak mladých treba prizývať k spolupráci a spolurozhodovaniu v rámci kompetentných školských či iných grémií. -ms-

Rada európskych biskupských konferencií (CCEE)**Litterae communionis episcoporum europae**

Máj – August 2010

Najnovšie číslo časopisu Rady európskych biskupských konferencií (www.ccee.ch) prináša úvodník na tému *Synoda pre Blízky Východ: spoločenstvo a svedectvo*, ktorá sa konala od 10. do 24. októbra 2010 v Ríme. Časopis ďalej publikuje prehľad uskutočnených podujatí CCEE v ostatnom čase: Plenárne zasadanie CCEE (30.9 - 3.10. 2010, Záhreb); Druhé katolícko-pravoslávne fórum (18. - 22.10. 2010, Rhodos); Stretnutie ordinárov východných katolíckych cirkví Európy (4. - 7. 11. 2010, Sofia); Seminár CCEE-SECAM (10. - 14. 11. 2010, Abidžan, Pobrežie Slonoviny).

Ako zvyčajne, nasleduje prehľad správ o najdôležitejších udalostiach v jednotlivých biskupských konferenciách celej Európy za uplynulé štyri mesiace. LC informujú tiež o nových dokumentoch jednotlivých biskupských konferencií Európy na rôzne témy:

PONTIFIKÁT BENEDIKTA XVI.

Anglicko a Wales – „Heart Speaks Unto Heart“ (Srdce hovorí srdcu). Pri príležitosti návštevy Svätého Otca Benedikta XVI. v Spojenom kráľovstve (16. - 19. septembra 2010) publikovala Biskupská konferencia Anglicka a Walesu 32-stranovú brožúru, ktorá obsahuje informácie o charaktere samotnej návštevy, dôvodoch prečo sa pápež stretne s kráľovnou, kľúčových témach pontifikátu Benedikta XVI., ekumenizme, aktivitách Vatikánu na medzinárodnej úrovni, o ochrane detí a o beatifikácii kardinála Johna Henryho Newmana. Celkovo bolo vytlačených a distribuovaných vo farnostiach Anglicka a Walesu 300.000 výtlačkov brožúry, ktorá je prístupná aj na internete.

KATECHÉZA, KŇAZSKÁ FORMÁCIA, PASTORÁCIA V ZDRAVOTNÍCTVE

Rakúsko – Vyhlásenie o HIV/aidse. 16. júla t. r. vydala Rakúska biskupská konferencia vyhlásenie k problematike HIV/aidsu. Text si možno stiahnuť na stránke BK.

Belgicko – Text o sviatostiach. V rámci projektu „Grandir dans la foi“ (Rásť vo viere) chcú belgickí biskupi v nasledujúcich dvoch rokoch upriamiť hlavnú pozornosť miestnych spoločenstiev na sviatosti. Preto publikovali nový text pod názvom *Renaitre, Vivre des sacrements* (Znova sa narodiť: Žiť zo sviatostí) [Déclaration des évêques de Belgique – Nouvelle série n° 39 Editions Licip]. Táto publikácia je dostupná aj vo flámskom a nemeckom jazyku.

Írsko – DVD o kňazoch. V auguste biskupi vydali DVD pod názvom „In Praise of Priests“ (Na chválu kňazov), ktoré obsahuje päť krátkych rozhovorov s ír-

skými laikmi z rôzneho sociálneho prostredia, ktorí vyjadrujú svoju osobnú obdiv kňazom, ktorí im v živote veľmi pomohli. Film je k dispozícii na www.you-tube.com/irishcatholicbishops.

Francúzsko – Dokumenty o zasvätenom živote, bioetike, kňazoch, kresťanstve a finančnej kríze.

V období od mája do augusta publikovala Francúzska biskupská konferencia nasledujúce dokumenty: «*Vie consacrée* » *Eléments de réflexion théologique pour aujourd'hui* (Zasvätený život: body pre teologickú reflexiu dneška) od sestry Sylvie Robertovej – vid'. NC 07/2010; «*Dignité et vulnérabilité au coeur du débat bioéthique*» (Dôstojnosť a zraniteľnosť v centre bioetickej diskusie) od Mons. Pierre d'Ornellasa – vid'. NC 08/2010; «*Prêtres diocésains aujourd'hui, demain*» (Diecézni kňazi dnes a zajtra) od Mons. Georges Soubriera; *L'Eglise catholique et le «christianisme de conversion»* (Katolícka cirkev a „kresťanstvo obrátenia“) od P. Etienna Grieu, SJ – vid'. NC 08/2010; Komisia Francúzskej BK «Rodina a spoločnosť» publikovala vyhlásenie pod názvom «*Restaurer la confiance*» (Obnoviť dôveru), ohľadom finančnej krízy a stretnutí G20.

Nemecko – Dokumenty na rôzne témy:

komunikácia, prehliadky chrámov so sprievodcom a duchovná služba. 16. júna 2010 bola publikovaná štatistika z oblasti náboženskej komunikácie katolíkov v Nemecku; 22. júna 2010, Dossier „Elektronické vybavenie pre prehliadky chrámov so sprievodcom“ a 1. augusta 2010 vyšlo nové vydanie dokumentu „Duchovné vedenie v katolíckych mládežníckych združeniach“ (prvá edícia r. 2007).

Portugalsko – Pastoračia. Plenárne zasadanie biskupskej konferencie v apríli t.r. schválilo „pracovný dokument“ pod názvom *Zamyslenie nad pastoračiou Cirkvi v Portugalsku*, ktorý má slúžiť pre koordináciu a obnovu pastoračie v diecézach, rehoľných kongregáciách a apoštolských hnutiach. Ide o snahu využiť synergický efekt pri uplatňovaní synodálneho itinerária, pričom sa rešpektuje identita jednotlivých inštitúcií. Začiatkom septembra sa začne proces skúmania, ktorý má vyvrcholiť v novembri 2011.

RODINA

Malta – Pastoračná nóta o rozvoze. V súvislosti s pro-rozvodovou lobby na Malte (opäť veľmi aktívnou) a v nadväznosti na návrh zákona, ktorý predstavil istý poslanec na verejnú diskusiu (zavedenie rozvodu na Malte), publikovali maltskí biskupi Pastoračnú nótu na po-

vzbudenie veriacich – jednotlivcov i cirkevných skupín – aby sa zapojili do tejto diskusie. Biskupi zdôrazňujú, že týmto preukážu službu nielen Cirkvi, ale celej malskej spoločnosti. Ďalej biskupi pripomínajú, že má ísť o pozitívny príspevok, ktorý nedeformuje lásku k blížnemu prítomnú v kresťanskom poslanstve, nepredstavuje nejakú križiacku výpravu, a to ani v prípade jasných znakov provokácie. Biskupi osobitne zdôrazňujú, že Cirkev vždy hovorila o kráse a dôležitosti manželstva, o tom, že rodina je dar od Boha a vždy pomáhala snúbencom v príprave na manželstvo a ponúkala svoju pomoc v prípadoch, keď išlo o rozpad manželstva. Desiatky rokov poskytuje služby pre manželské páry v kríze, poskytuje útočisko deťom a mladým ľuďom, obetiam domáceho násillia. Cirkev je presvedčená, že iba ak sa bude investovať do stabilných manželstiev, zníži sa počet a utrpenie rozpadnutých manželstiev. Na záver biskupi pripomínajú veriacim slová Benedikta XVI., počas jeho návštevy na Malte: „*Nech Váš národ pokračuje v zastávaní nerozlučností manželstva, ktoré je Vašou národnou a tiež sviatostnou inštitúciou*“.

Škandinávia - Pastiersky list o rodine. Pri príležitosti kongresu o rodine (Jönköping, Švédsko 14. - 16. mája 2010) vydala biskupská konferencia združujúca severské štáty pastiersky list, ktorý je k dispozícii v nemčine, angličtine a islandčine.

Ikona Kristus - Nádej Európy.

LC ako ilustráciu zobrazuje aj ikonu zo slovenskej ikonopiseckej dielne Archanjela Rafaela (ikonopisec Ladislav Németh), ktorá sa nachádza v Slovenskej katolíckej misii v Bruseli v Chráme „Sacré Coeur“.

Ikona „Kristus Nádej Európy“ predstavuje Krista ako vinič, potvrdzujúc jeho slová „*Ja som vinič vy ste ratolesti*“ (Jn 15, 5). Toto Božie slovo, ktoré je ostrejšie ako dvojsečný meč a oddeľuje špik od kosti, nás hneď v úvode privádza k uvedomeniu si pravdy o tom, kto je Boh a kto sme my. On nesie nás, aj keď si niekedy myslíme, že my nesieme Jeho. On je pravý vinič. My sme jeho ratolesti, sme „*tí ktorí uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale*

z Boha.“ (Jn 1, 13). Sme jeho, patríme mu, tak ako ratolesti patria viniču. Toto radostné uvedomenie si vlastnej identity nám otvára oči pre Krista, ktorý je cesta, pravda a život. Týmito očami viery poznávame pravé hodnoty a nádej, ktorú nám Kristus ustavične ponúka.

Prostredníctvom stigiem na rukách, nohách a boku k nám ako k emmauzským učeníkom pristupuje vzkriesený Pán, aby rozohnal všetky naše pochybnosti a obavy. Podobne ako spomenutí učeníci, vraciame sa do mesta, ktoré predstavuje svet okolo nás, nie preto že sa zlepšili či zmenili podmienky, ale preto, že sme stretli vzkrieseného Pána.

Po stranách Krista ako ratolesti viniča každý národ zastupuje jeden svätý patrón. Svätosť je základný predpoklad autentickej evanjelizácie, ktorá sa usiluje dať nádej. „*Všetci v Krista veriaci, v každom stave alebo hodnosti, sú povolaní k plnosti kresťanského života a k dokonalosti lásky*“ (LG 40). Je to pozvanie pre každého z nás, aby sme sa stali pokračovateľmi dlhých dejín svätosti, ktorá v priebehu týchto dvoch tisícročí prešla rozličnými krajinami Európy. Horná časť ikony ikony uzatvárajú svätí patróni a spolupatróni Európy. Zľava doprava je to sv. Brigita Švédska, sv. Terézia Benedikta z Kríža a sv. Katarína Alexandrijská. Z pravej strany vzdávajú chválu Kristovi sv. Cyril, sv. Metod a sv. Benedikt z Nursie.

Spodná časť ikony predstavuje symbolicky Európu, v ktorej ako svetlá žiaria rôzne pútnické miesta: Santiago de Compostella, Lurdy, Chrám sv. Pavla, Kolínska katedrála, Chrám sv. Petra, Marizell, Šaštín a Katedrála Božej Múdrosti (Sofie) v Kyjeve. Tieto chrámy predstavujú iba zlomok mnohých miest celoeurópskej mariánskej úcty a sú centrami kultúry a vzdelanosti.

Zelená farba povrchu Európy symbolizuje nový jar, ale aj Ducha Svätého, ktorý je vyliaty do našich sŕdc a pripravuje cesty novej evanjelizácie. Hlboko zapustené korene viniča nám majú vždy pripomínať kresťanské korene nášho kontinentu – Európy, ktorá z kresťanského dedičstva žije dodnes. (www.ikona.sk/index-eu.htm)

LITTERAE COMMUNIONIS č. 4 sú prístupné aj na <http://www.ccee.ch/ressourcen/download/20100921194251.pdf>

-sg-

Medzinárodná katolícka komisia pre migráciu (ICMC)

Obnovovať dôstojnosť, podnietiť zmenu

Výročná správa 2009

Medzinárodná katolícka komisia pre migráciu (ICMC) so sídlom v Ženeve informuje vo svojej výročnej správe o uskutočnených humanitárnych projektoch, v ktorých osobitné miesto patrí irackým utečencom. Táto dobrovoľnícka organizácia schválená Svätou stolicou poskytla v minulom roku humanitárnu pomoc približne 18000 Iráčanom, ktorí museli opustiť vlastnú krajinu. S pomocou ICMC

bolo v roku 2009 presídlených do USA 7109 utečencov. ICMC vedie projekty zamerané na migrujúce rodiny, matky s deťmi, invalidov a starých ľudí, ktorým zabezpečuje zdravotnú starostlivosť, jedlo, vzdelávanie a ďalšie služby. Projekty ICMC sú určené aj migrantom v ďalších 40 krajinách sveta bez ohľadu na vierovyznanie, rasu či národnosť. Predsedom ICMC je John M. Klink z USA.

-sg-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Odborný časopis a úradný orgán rímskokatolíckych biskupstiev Švajčiarska
Schweizerische Kirchen-Zeitung, N. 45-48/2010

V 45. čísle je rozsiahly príspevok „Kto smie byť vysvätený za kňaza“. Informuje nás o štúdiu s rovnakým názvom, ktorá sa zaoberá spôsobilosťou ku kňazskej vysviacke. Jej autorom je psychológ a kňaz Beat Grögli zo St. Gallenu. V štúdiu sa zameriava na povolanie ku kňazstvu, pravý úmysel, fyzické a duševné zdravie kandidátov, ich dostatočnú zrelosť. Rozoberá tiež dôvody, ktoré zabraňujú vysviacke.

46. číslo je tematicky zamerané na čítanie Biblie – konkrétne na Matúšovo evanjelium, ktoré je v centre pozornosti tohto liturgického roku. Výnimočnosťou tohto evanjelia je množstvo odvolávok na Starý zákon. Matúš píše spôsobom, akým to robili židovskí vykladači Písma. Čítanie Matúšovho evanjelia nás približuje k judaizmu, teda k našim koreňom. Nasledujúce čísla časopisu budú teda prinášať výklad k Matúšovmu evanjeliu – podľa príslušnej nedele. Cieľom autorov je povzbudiť čitateľov, ukázať im, ako možno pristupovať k textu tak, aby s ním sami pracovali, aby tak pochopili židovské texty a vy-

svetľovali ich v kontexte ich vzťahov k iným biblickým textom. Článok tiež prináša informácie o rôznych vydaniach Biblie v Nemecku a odporúča konkrétne preklady Písma pri práci s textom. Vysvetľuje tiež ako hľadať odvolávky na Starý zákon a ako s nimi pracovať, teda ako čítať Písmo intertextuálne.

V bazilejskom biskupstve si pripomínajú 40. výročie pôsobenia laických teológov a teologičiek. Táto významná udalosť je tiež témou 47. čísla časopisu. Jeden z článkov nesie názov „Laici v cirkevnej službe“ a ďalší „V službe budovania Božieho kráľovstva s rozličným poverením“.

48. číslo časopisu sa venuje vnútrokatolíckej ekuméne, konkrétne Rímskokatolíckej cirkvi verzus Starokatolíckej. Článok sa volá „Rozhodnúť rodinný spor“ a autor v ňom približuje dejiny tejto ekumény, dotýka sa toho, čo je spoločné, ako i obmedzení možného cirkevného spoločenstva. Na záver pripomína potrebu ďalšieho dialógu. Ďalší príspevok spomínaného čísla sa venuje finančnej analýze cirkvi vo Švajčiarsku.

-Ph-

Herder Korrespondenz
Mesačník o spoločnosti a náboženstve, č. 12/2010

V Nemecku vychádza mesačník o spoločnosti a náboženstve. V decembrovom čísle nájdeme článok zaoberajúci sa kňazmi a aktívnymi kresťanmi, ich úlohami, ale tiež zmenami, ktoré prichádzajú úbytkom kňazského dorastu, či preberaním pastoračných úloh laikmi. Ďalšie články sa zaoberajú októbrovou biskupskou synodou v Ríme, ktorá sa venovala Blízkeho východu, poradenstvu a sprevádzaniu v kontexte prenatálnej diagnostiky, zmŕtvychvstaniu

z pohľadu súčasnej analytickej filozofie. Zaujímavý je tiež článok, informujúci o zasadnutí v Münsteri, ktoré sa zaoberalo vedením cirkevných obcí laikmi. Na vysvetlenie snáď treba dodať, že zatiaľ čo v Európe a severnej Amerike je typický pre Katolícku cirkev systém farností, na juhu Ameriky ide skôr o menšie spoločenstvá, vo väčšine ktorých je pastorácia v rukách rehoľných sestier alebo laikov.

-Ph-

Canisiuswerk
Miteinander – Welt u. geistliche Berufung, N. 12/2010, Rakúsko

Rakúsky biskup pôsobiaci v Brazílii, Dr. Erwin Kräutler, si 6. decembra prevzal v Štockholme Alternatívnu Nobelovu cenu. Tú udeľuje každoročne švédsky parlament osobám a organizáciám, ktoré sa zasadujú za ochranu

prírody, ľudských práv a mieru. Biskup Kräutler sa zasadzuje za občianske práva pôvodného obyvateľstva a angažuje sa v boji proti ničeniu amazónskej oblasti. Viac informácií nájdeme v časopise Miteinander.

-Ph-

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Ing. Mgr. Mária Spišiaková, Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, redakčná úprava: Mgr. Danka Jacečková, grafika: Jolana Šinajová